

BUSINESS TURK

Türk Dünyası İş-Ekonomi Dergisi'nin Ücretsiz Ekidir/Haziran 2022-Sayı: 4-28

TÜRKİYE-ÖZBEKİSTAN: KAPSAMLI STRATEJİK ORTAKLIK

10 ADET YENİ ANLAŞMA

YDSK'NIN 2. ZİRVESİ

29 Mart 2022'de Taşkent'te düzenlenen Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi'nin 2. Zirvesinde iki ülke arasındaki ilişkilerin kapsamlı stratejik ortaklık düzeyine yükseldiği açıklanmıştır.

DİPLOMATİK İLİŞKİLERİN 30.YILI

4 Mart 1992 yılında Türkiye ve Özbekistan arasında tesis edilen diplomatik ilişkilerin 30. yılı her iki ülkede heyecan ve coşkuyla kutlanıyor.

HUKUKİ ALTYAPI

Son Zirve'de imzalanan 10 adet yeni anlaşma ikili ilişkilerin hukuki zeminini daha da pekiştirecektir.

HİVE ZİYARETİ

Daha önceki Özbekistan ziyaretlerinde Semerkant ve Buhara'da bulunan Türkiye Cumhurbaşkanı bu kez tarihî Hive'yi teşrif etmiştir.

“Özbekistan, bizler için medeniyet tasavvurumuzun özellikle şekillendiği, âlimlerin yetiştiği, ilim, irfan ve kültür dünyamızı besleyen hayat pınarlarımızın en önemlisidir.”

Recep Tayyip Erdoğan

İmtiyaz Sahibi

Ahmet Akören

Genel Yayın Yönetmeni

Muhammed Akören

Yayın Başdanışmanı

Dr. Abdumalik Tuychibaev

Yazarlar

Muhammed Akören

İbrahim Mehmet Okumuş

Dr. Eyüp Polat

Tasarım

Osman Ünlü

Circulation Officer

Vlad Circulation

Dağıtım

PTT Kargı A.Ş.

Etkili Dağıtım Ltd. Şti.

Merkez Ofis

Fevzi Paşa Mah.,

Rüzgarlı Sokak,

Katar İş Hanı, No: 20/102,

Ulus, Altındağ-Ankara

Yayın Özbekistan Cumhuriyeti'nin Türkiye'deki Büyükelçiliği'yle işbirliğinde hazırlanmıştır.

Ön Söz

Ö

ZBEKİSTAN'IN MEDENİYET VE maneviyat mirası olmaksızın bir "Türk medeniyet tarihi" yazılamayacağı kanaatindeyim. Bu minvalde Özbekistan'ın tarihten gelen bilgeliğinden süzülen mirası bugün ülkenin vizyoner Cumhurbaşkanı Zat-ı Devletleri Şevket Mirziyoyev, hepimizi gururlandıran bir muvaffakiyet ile temsil etmektedir. Sayın Mirziyoyev'in içte ve dışta yaptığı büyük atılımları, insan merkezli, barışçıl, hümanist reformları kendi halkına huzur, mutluluk, ülkesine bayındırlık getirmekte, sadece Özbekistan'ı değil tüm kardeş Orta Asya ülkelerini, Azerbaycan ve Türkiye'yi de fazlasıyla sevindirmekte, memnun etmektedir.

Bu kapsamda "Business Turk" olarak kardeş Özbekistan'ın 30. Bağımsızlık Yıldönümünde hazırladığımız elinizdeki çalışmayı sizlere sunma heyecanını yaşamaktayız.

Ata yurdumuz Özbekistan'ın istiklaline ithafen böyle bir özel ek çıkarmaktan son derece mutlu olduğumuzu, bu yayının sadece bir dergi eki değil, tarihte bir belge olarak kalacak söz-kalem çabası olduğu noktasında, değerli okurlarımızın da bizimle hemfikir olacaklarına inandığımı ifade etmek istiyorum. Ata yurdumuz Özbekistan'ın istiklaline ithafen böyle bir özel ek çıkarmaktan son derece mutlu olduğumuzu, bu yayının sadece bir dergi eki değil, tarihte bir belge olarak kalacak söz-kalem çabası olduğu noktasında, değerli okurlarımızın da bizimle hemfikir olacaklarına inandığımı ifade etmek istiyorum.

+Ata yurdumuz Özbekistan'ın istiklaline ithafen böyle bir özel ek çıkarmaktan son derece mutlu olduğumuzu, bu yayının sadece bir dergi eki değil, tarihte bir belge olarak kalacak söz-kalem çabası olduğu noktasında, değerli okurlarımızın da bizimle hemfikir olacaklarına inandığımı ifade etmek istiyorum.

Muhammed Akören

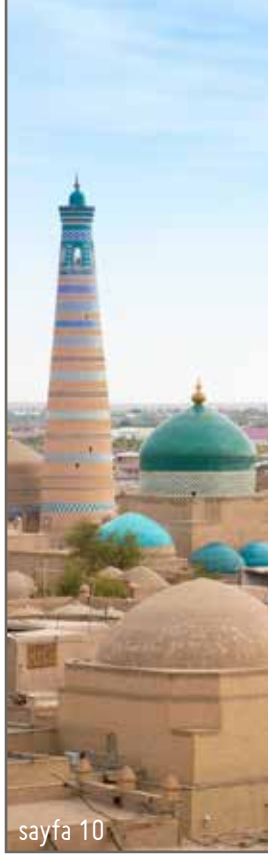
sayfa 10

sayfa 12

sayfa 20

sayfa 10

sayfa 6

İÇİNDEKİLER

4 BAĞIMSIZLIK ANITI'NIN İLK MİSAFİRİ

Dört yıllık aradan sonra Ata Vatan, Özbekistan'a ziyaret kapsamında Türkiye Cumhurbaşkanı'nın ilk durağı, Özbekistan'ın 30. bağımsızlık yılı için özel yapılan Bağımsızlık Anıtı olmuştur.

9 YÜKSEK DÜZEYLİ İŞBİRLİĞİ KONSEYİ'NİN 2. ZİRVESİ

29 Mart 2022 tarihinde Taşkent'te Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in eş başkanlığında Türkiye-Özbekistan Stratejik Ortaklık Konseyi'nin İkinci Zirvesi gerçekleştirilmiştir.

11 10 ADET YENİ ANLAŞMA

Türkiye-Özbekistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin İkinci Zirvesi kapsamında iki ülke arasında işbirliğini yeni bir boyuta taşıyacak 10 adet yeni belge imzalanmıştır.

17 GELİŞEN EKONOMİK İLİŞKİLER

Türkiye Cumhurbaşkanı'nın Özbekistan ziyaret kapsamında ikili ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine dönük birtakım önemli kararlar alınmıştır.

22 MASALSI ŞEHİR HİVE

Özbekistan ziyaret programı kapsamında 2022 yılının 30 Mart tarihinde Cumhurbaşkanı Erdoğan tarihî Hive şehrini teşrif etmiştir.

31 DİPLOMATİK İLİŞKİLERİN 30. YILI

Türkiye Cumhurbaşkanı'nın Özbekistan'a ziyaret düzenlediği bu yılın Mart ayında her iki ülkede diplomatik ilişkilerin tesinin 30. yıldönümü büyük coşkuyla kutlanmıştır.

ÖZBEKİSTAN-TÜRKİYE: KAPSAMLI STRATEJİK ORTAKLIK

29-30 Mart 2022'de Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Özbekistan'a bir resmî ziyaret düzenlemiş, ziyaret kapsamında iki ülke arasındaki ilişkilerin kapsamlı stratejik ortaklık düzeyine yükseldiği açıklanmıştır.

BAĞIMSIZLIK ANITI'NİN İLK MİSAFİRİ

Dört yıllık aradan sonra Ata Vatan, Özbekistan'a ziyaret kapsamında Türkiye Cumhurbaşkanı'nın ilk durağı, Özbekistan'ın 30. bağımsızlık yılı için özel yapılan Bağımsızlık Anıtı olmuştur.

Dört yıllık aradan sonra Ata Vatan, Özbekistan'a bu yılki ziyaret kapsamında Türkiye Cumhurbaşkanı'nın ilk durağı, Özbekistan'ın 30. bağımsızlık yılı için özel yapılan Bağımsızlık Anıtı'ydı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Taşkent Uluslararası Havalimanı'na iner inmez Özbekistan Devlet Başkanı Şevket Mirziyoyev'in eşliğinde Yeni Özbekistan Parkı'na intikal etti. Türk lideri, Yeni Özbekistan Parkı'nı ziyaret ederek Bağımsızlık Anıtı'na çelenk sundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'a Anıt'ta yansıyan tarih ve içerik hakkında bilgi verildi. Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, Bağımsızlık Anıtı örneğinde geçmiş, bugün ve geleceğin uygun bir şekilde temsil edildiğini vurgularken; bu eşsiz Anıt'ın, yeni bir Özbekistan yaratma fikrine uygun olarak inşa edilmiş olmasının önemini aktardı. Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, "Milli devletimizin simgesi olan Emir Temur tür-

besinin mavi kubbesi, yıldızları gözleyen Uluğ Bey'in rasathanesi, dünya bilim ve medeniyetine paha biçilmez katkılar sağlayan büyük düşünürlerin en nadide bilimsel eserlerini yansıtan Bağımsızlık Anıtı, vatanımız, yiğit ve cesur, barışsever ve çalışkan, kahraman halkımızın onuruna büyük bir abide olarak dikilmiştir" ifadelerini kullandı.

Türkiye Cumhurbaşkanı'nın mezkûr Anıt'ı ziyaret eden ilk üst düzey misafir olduğu özellikle vurgulanmalı. Türk liderinin ziyareti sırasında ilk kez düzenlenen bu tür törenin ülkeye yabancı heyetlerin ziyareti sırasında artık bir gelenek haline gelmesi bekleniyor.

■ BAĞIMSIZLIK ANITI

Özbek halkının 3 bin yıllık kültürünü yansıtan 60 metre yüksekliğindeki Bağımsızlık Anıtı, "Yeni Özbekistan" parkının tam merkezinde bulunuyor. Arka duvarlarında tarihi Büyük

BAĞIMSIZLIK ANITI

YENİ ÖZBEKİSTAN

ÜÇÜNCÜ RÖNESANS

İLK MİSAFİR

Türkiye Cumhurbaşkanı'nın mezkûr Anıt'ı ziyaret eden ilk üst düzey misafir olduğu özellikle vurgulanmalı. Türk liderinin ziyareti sırasında ilk kez düzenlenen bu tür törenin ülkeye yabancı heyetlerin ziyareti sırasında artık bir gelenek haline gelmesi bekleniyor.

İpekyolu'nun işlendiği abidenin en tepesinde efsanevi Hüma (Anka) kuşu yer alıyor. Anıt'ta, ülkenin 5 önemli şehri olan Hive, Buhara, Semerkant, Tirmiz ve Taşkent'teki tarihi yapılara özgü motifler yansıtılmıştır.

Çatısı Emir Timur'un türbesinden esinlenerek mavi kubbeli olarak işlenen Anıt'ın alt kısmında ülke tarihini anlatan rölyef duvar bulunuyor. Burada milattan önceki dönemden itibaren Özbekistan topraklarında kurulan devletlerin yanı sıra İbni Sina'dan El-Harezmi'ye, El-Biruni'den Ali Şir Nevai ve Uluğ Bey'e büyük bilim adamları yansıtılmıştır. Rölyeflerde ülke tarihindeki iki büyük uyanış dönemi, Birinci (9-12. yüzyıl) ve İkinci (14-15. yüzyıl) Rönesans dönemlerine özel vurgu yapılıyor. Semerkant'taki Emir Timur Türbesi ve Registan Külliyesi, Buhara'daki İsmail Samani Türbesi ve Kelan Camii, Tirmiz Arkeoloji Müzesi Anıt'taki motiflerin başlıcalarıdır. Tarihin akışını sağdan sola doğru şekilde yansıtan Anıt'ın son levhasında Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in girişimleriyle başlatılan "Üçüncü Rönesans" vizyonuna işaret ediliyor. Burada Sayın Mirziyoyev'in göreve gelmesiyle hedeflediği devlet yönetimi ve yargı sisteminin modernizasyonu, ekonominin liberalleştirilmesi, dış politika ve sosyal sektördeki reformları içeren kalkınma stratejisi beş ana başlık halinde işlenmiş bulunuyor.

■ YENİ ÖZBEKİSTAN VE ÜÇÜNCÜ RÖNESANS

Günümüzde tüm Özbek halkının kalbinde yer edinen ve ülke çapında bir hareket haline gelen "Yeni Özbekistan" vizyonu; tarihte Maveraünnehir ve Türkistan olarak adlandırılan topraklarda yetişen ulu atalarımızın, bilge büyüklerimizin hayalleri ve özlemlerini yansıtıyor.

Bilindiği gibi eski zamanlarda bugünkü Özbekistan topraklarında iki büyük uyanış dönemi, Birinci (aydınlanma - IX-XII yüzyıllar) ve İkinci (Timurlu - XIV-XV yüzyıllar) Rönesans dönemleri yaşanmıştır. Bu, dünya biliminde kanıtlanmış ve kabul görmüş tarihi bir gerçektir.

Şu anda ülkede önemli bir Rönesans süreci daha yaşanıyor. Bu nedenle, "Yeni Özbekistan" ve "Üçüncü Rönesans" kelimeleri Özbek halkının hayatında uyum ve ahenk içinde yankılanıyor

Anıt'ın en tepesinde efsanevi Hüma (Anka) kuşu yer alıyor.

Özbekistan'ın, aziz kardeşim Cumhurbaşkanı Sayın Şevket Mirziyoyev'in dirayetli liderliği altında hayata geçirmekte olduğu "Yeni Özbekistan" ve "Üçüncü Rönesans" kavramlarıyla ifadesini bulan reform politikaları, yalnızca Özbekistan'da değil tüm Orta Asya'da hayranlıkla izleniyor."

ve büyük hedefler için ilham veriyor.

Bugün Özbekistan, demokratik hamlelerin, büyük fırsatların ve başarılı çalışmaların ülkesi haline geliyor. Bu süreç, aslında Cumhurbaşkanı Mirziyoyev'in başlattığı derinlemesine reformların en büyük sonucudur. Nitekim hedefin doğruluğu, eylemlerin etkinliğini sağlayan en önemli kriterdir.

Yeni bir Özbekistan'ın inşası; sadece bir dilek değil, tam aksine derin tarihi temelleri haiz, ülkedeki mevcut siyasi, yasal, sosyo-ekonomik, manevi ve eğitim durumunun icap ettirdiği, Özbek halkının ezeli çabalarına uygun, ülkenin ulusal menfaatleriyle örtüşen nesnel bir gerekliliktir.

Yeni Özbekistan; evrensel olarak kabul görmüş demokrasi ve insan hakları ilkelerine bağlı kalarak, dünya toplumu ile dostane işbirliği üzerinde gelişen ve nihai hedefi Özbek halkı için özgür, müreffeh ve bayındır yaşam yaratmak olan bir ülkedir.

Yeni Özbekistan, öncelikle yeni ekonomik ilişkiler, yeni ekonomik dünya görüşü demektir. Bu doğrultuda ülkede ekonomik sistem tamamen yeniden inşa edilmekte ve ne kadar zor olursa olsun, piyasa mekanizmaları pratik bir şekilde uygulanmaktadır.

Özbekistan'ın siyasi, ekonomik, kültürel ve askeri reform politikalarının "Yeni Özbekistan" ve "Üçüncü Rönesans" kavramlarıyla vücut bulması; Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri tarafından büyük bir ilgi ile izlenmekle kalmayıp, bu yaklaşımın yeni bir "model olma olasılığını" da beraberinde getirmektedir.

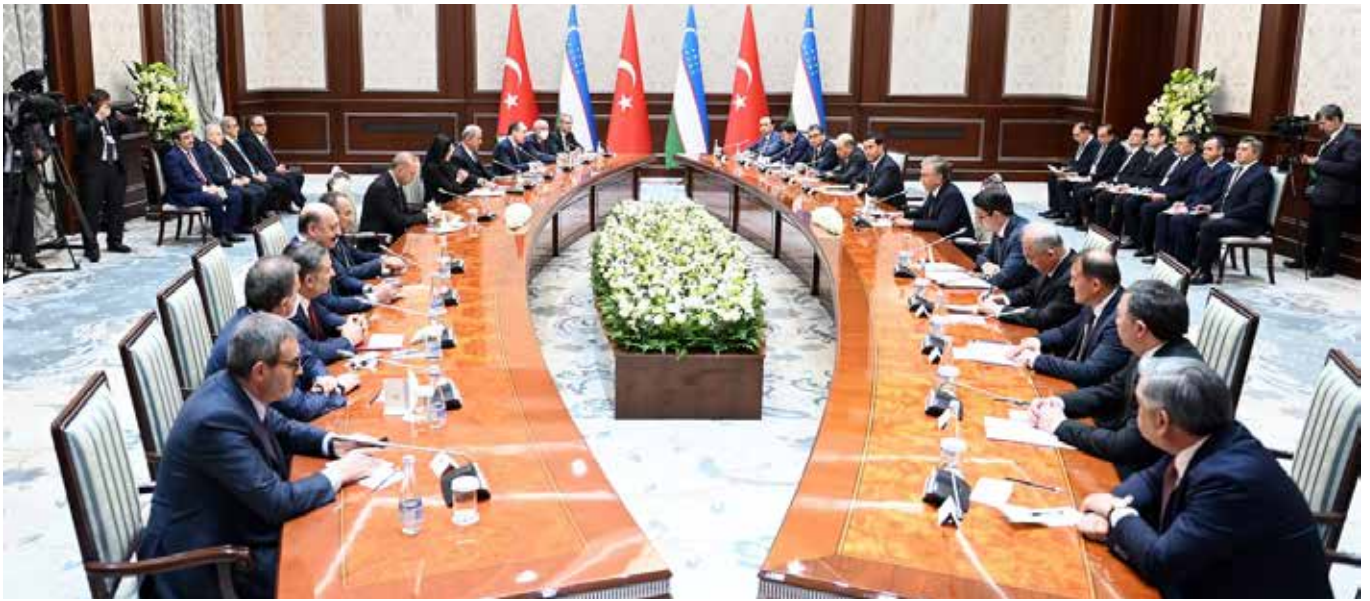
Resmî Karşılama Töreni

Bağımsızlık Anıtı'na ziyaret sonrası Cumhurbaşkanları Kök Saray Köşkü'ne intikal ettiler. Burada Türkiye Cumhurbaşkanı'nı resmî karşılama töreni düzenlenip iki ülke millî marşları dinlendi. Akabinde liderler heyetlerini birbirine takdim ettiler.

YÜKSEK DÜZEYLİ STRATEJİK İŞBİRLİĞİ KONSEYİ'NİN 2. ZİRVESİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in davetlisi olarak bulunduğu Özbekistan'da 29 Mart 2022 tarihinde her iki liderin eş başkanlığında üst düzey Türkiye-Özbekistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin 2. Zirvesi düzenlendi.

Cumhurbaşkanları önce baş başa, ardından da heyetlerarası görüşme yaptılar.

Liderler, Özbekistan ve Türkiye arasındaki karşılıklı saygı, dostluk ve güvene dayalı çok yönlü işbirliğinin daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi konusunda mutabık kaldılar.

Özbekistan ve Türkiye liderleri arasındaki görüşmelerin gündeminde ikili dostluk ve stratejik ortaklık ilişkilerinin daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, ülkelerimiz arasındaki çok yönlü işbirliğinin genişletilmesi konuları yer aldı. Taraflar, uluslararası ve bölgesel siyasetin güncel konuları hakkında da görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

Toplantıda stratejik ortaklık düzeyinin yükseltilmesi, iki ülke arasındaki siyasi, parlamentolar arası, ticari, ekonomik, kültürel ve beşerî bağların genişletilmesi üzerinde durulmuş, son yıllarda, ikili işbirliği önemli ölçüde yoğunlaştığı, hükümetler,

Liderler, ilişkileri yeni bir düzeye, kapsamlı stratejik ortaklık aşamasına taşımaya karar vermişlerdir.

bakanlıklar ve kurumlar, bölgeler düzeyinde düzenli diyaloglar yola konulduğunun altı çizilmiştir. Cumhurbaşkanları, en üst düzeyde varılan anlaşmaların düzenli bir şekilde uygulanmakta olduğundan memnuniyetlerini dile getirmişlerdir.

Cumhurbaşkanları, işbirliği projeleri ve programlarının uygulanması yoluyla ticari, ekonomik ve yatırım bağlarının daha da geliştirilmesinin Özbek-Türk işbirliğinin önemli bir alanı olduğunu kaydetmişlerdir. Bu bağlamda, Hükümetler arası Karma Ekonomik Komisyonu mekanizmasının aktif kullanımı da dâhil olmak üzere, ülkelerimizin büyük potansiyelini ve fırsatlarını gerçekleştirmenin önemi vurgulanmıştır.

Bölgesel ve uluslararası gündem konusunda görüş alışverişinde bulunan devlet başkanları, ülkelerimizin yaklaşımlarının benzer olduğunu vurgulamışlar, çok taraflı uluslararası kuruluşlar çerçevesinde ikili işbirliğinin sürdürülmesini

“ Türkiye'nin ekonomik reformlarımıza sağladığı katkısı ile tüm alanlardaki faal desteğine yüksek değer veriyoruz. Özbekistan'da farklı alanlardaki dönüşüm ve modernizasyon sürecinde Türk uzmanlar etkin bir şekilde destek sağlıyor.”

kararlaştırılmışlardır. Toplantıda devlet kurumları, iş çevreleri ve halk arasındaki yüksek düzeyde işbirliğinden, bağların güçlendirilmesinden duyulan memnuniyet dile getirilmiş, ülkelerimiz arasındaki kardeşliğe dayalı stratejik ortaklığın her alanda karşılıklı güven ve saygı ruhuyla geliştiği vurgulanmıştır.

Liderler, bu yılın iki ülke arasında diplomatik ilişkilerin tesisinin 30., stratejik ortaklığın kurulmasının ise 5. yıl dönümü olduğunu memnuniyetle kaydetmişlerdir.

İki ülkenin liderleri arasındaki resmi ziyaretler ve düzenli görüşmeler, siyasi diyalogu güçlendirmeye hizmet ettiğinin ve verimli pratik ortaklık için geniş fırsatlar yarattığının altı çizilmiştir.

Taraflar, ikili işbirliğini daha da geliştirmek için, ticaret ve ekonomi, yatırım, ulaşım, tekstil, enerji, tarım, kültürel ve beşerî alandaki değişimler dâhil olmak üzere ortaklığın daha da pekiştirilmesine yönelik öncelikleri ayrıntılı olarak görüşmüşlerdir.

Özbekistan'da reformlar konusunda işbirliğinin güçlendirilmesi,

kamu-özel sektör ortaklığı mekanizmalarının tanıtılması, bilim, eğitim, sanat, sinema, turizm ve bilgi alanlarında işbirliğinin derinleştirilmesi konusunda mutabık kalınmıştır. Liderler, genişleyen işbirliği kapsamını göz önüne alarak ikili ilişkileri yeni bir düzeye, kapsamlı stratejik ortaklık aşamasına taşımaya karar vermişlerdir.

Görüşmelerin ardından Recep Tayyip Erdoğan, İkili Stratejik İşbirliği Konseyi'nin bir sonraki toplantısına katılmak üzere Şevket Mirziyoyev'i Türkiye'ye davet etmiştir.

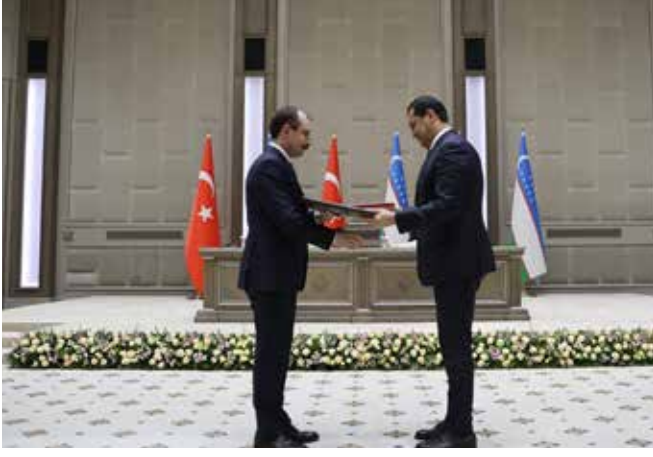
Zirvenin sonunda yapılan basın toplantısındaki konuşmasında Özbekistan'da Türk şirketlerinin hayata geçirdiği projelerin sayısının belirgin ölçüde arttığına işaret eden Mirziyoyev, “Türkiye'nin ekonomik reformlarımıza sağladığı katkısı ile tüm alanlardaki faal desteğine yüksek değer veriyoruz. Özbekistan'da farklı alanlardaki dönüşüm ve modernizasyon sürecinde Türk uzmanlar etkin bir şekilde destek sağlıyor...Baş başa görüşmede tüm konularda görüşlerimizin aynı olduğu ve geleceğe sağlam bir altyapı

oluşturduğumuzu bir kez daha teyit ettik. Bundan sonra konseyin faaliyetini daha da artırılması konusunda mutabık kaldık” ifadelerini kullandı.

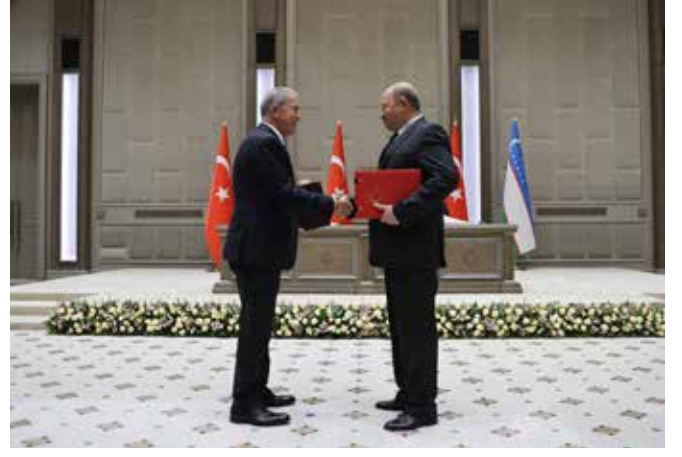
Basın toplantısında Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ikinci toplantısı vesilesiyle ata yurdunda bulunmaktan büyük bir bahtiyarlık duyduğunu dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle konuştu: “Özbekistan'ın bağımsızlığını tanıyan ve Özbekistan'da büyükelçilik açan ilk ülke olmanın haklı gururunu her daim yaşıyoruz. Değerli kardeşim Cumhurbaşkanı Sayın Mirziyoyev'in 'Yeni Özbekistan' şiarıyla 6 yıldır kararlılıkla uyguladığı reformları takdirle izlemekteyiz. Özbekistan'ın bu sayede çok daha müreffeh bir konuma ulaştığını büyük bir memnuniyetle müşahede ediyorum. Kıymetli kardeşimin bahsettiği üzere, ilişkilerimizi kapsamlı stratejik ortaklık olarak tanımlama noktasında mutabık kaldık. Türkiye, bugüne kadar olduğu gibi bundan böyle de kapsamlı stratejik ortağı, dost ve kardeş Özbekistan'ın yanında olacaktır.”

“ Değerli kardeşim Cumhurbaşkanı Sayın Mirziyoyev'in 'Yeni Özbekistan' şiarıyla 6 yıldır kararlılıkla uyguladığı reformları takdirle izlemekteyiz. Özbekistan'ın bu sayede çok daha müreffeh bir konuma ulaştığını büyük bir memnuniyetle müşahede ediyorum.”

Özbekistan Başbakan Yardımcısı-Yatırım ve Dış Ticaret Bakanı Serdar Umurzakov ve Türkiye Ticaret Bakanı Mehmet Muş.

Özbekistan Savunma Bakanı Bahadır Kurbanov ile Türkiye Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar.

10 ADET YENİ ANLAŞMA

Türkiye-Özbekistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin 2. Toplantısı kapsamında iki ülke arasında işbirliğini yeni bir boyuta taşıyacak belgeler imzalanmıştır.

Öncelikle Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi 2. Toplantısı'nın sonuçlarına ilişkin ortak bir bildiriye imza attılar, akabinde de yönlü Özbek-Türkiye işbirliğini daha da genişletmeyi amaçlayan iki ülke hükümetleri, bakanlıklar ve kurumları düzeyinde dokuz belge imzalandı. Tercihli ticaret, inşaat, sağlık, adalet, gümrük ve diğer alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi ile ilgili anlaşmalar toplantıda alınan kararların uygulanması için ortak bir "yol haritası"nı oluşturuyor.

1.

Türkiye-Özbekistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi 2. Toplantısı'nın Sonuçlarına İlişkin Ortak Bildiri. Belgede Konsey'in İkinci

Toplantısının siyasi, savunma ve güvenlik

ekonomi, ticaret, yatırım, sanayi, turizm, enerji, ulaştırma ve transit-taşımacılık, çalışma hayatı ve istihdam, tarım ve ormancılık, kültür, eğitim, bilim ve teknoloji, inovasyon, medya ve iletişim, sağlık, diaspora, gençlik ve spor ile ortak menfaatlere dayalı diğer tüm alanlarda işbirliğinin yeni bir düzeye çıkarılmasındaki stratejik önemi vurgulamıştır. Taraflar, Konsey Toplantısına hazırlık mahiyetinde 28 Haziran 2021 tarihinde Taşkent'te gerçekleştirilen Türkiye-Özbekistan Karma Ekonomik Komisyonu Altıncı Dönem Toplantısı ve 9 Mart 2021 tarihinde Taşkent'te Dışişleri Bakanları arasında düzenlenen İkinci Ortak Stratejik Planlama Grubu Toplantısı sonuçlarını değerlendirmişler, söz konusu toplantıların bölgesel ve uluslararası-

Özbekistan Adalet Bakanı Ruslan Davletov ile Türkiye Adalet Bakanı Bekir Bozdağ.

sı gelişmelerin yanı sıra, yeni işbirliği alanları ve projeleri hakkında fikir alışverişi için yararlı bir zemin teşkil ettiğini, her alanda gelişen ikili ilişkilere ve işbirliğine üst düzeyde ivme ve istikamet verdiğini memnuniyetle not ederek, bunların düzenli olarak tertiplenmesinin önemine işaret etmişlerdir. Ortak Bildiri uyarınca görüşmelerin karşılıklı dostluk ve anlayış içinde gerçekleştirildiği vurgulanmış, Türkiye-Özbekistan ilişkilerinin mevcut durumunu ve ilişkilerin her alanda daha da geliştirilip derinleştirilmesinin imkânlarını pekiştirecek önemli konular sıralanmıştır.

2.

Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti arasında “Tercihli Ticaret Anlaşması”.

“Anlaşma ülkelerimiz arasında ekonomik ve ticarî ilişkilerin gelişmesi için yeni bir ortam yaratacak, halkların yaşam standartlarının iyileşmesine katkı sağlayacaktır. Anlaşma gereği belirli ürünlere ilişkin gümrük ödemeleri tarifelerinin ve ek tarifelerin azaltılması veya ortadan kaldırılması öngörülmüştür. Bu yol ile taraflar arasındaki ekonomik ilişkilerin uyumlu bir şekilde geliştirilmesi ve ticarî bağların güçlendirilmesi için yeni fırsatlar ortaya çıkmaktadır.

3.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında “Askerî Çerçeve Anlaşması”.

Anlaşma kapsamında askerî eğitim ve öğretim alanındaki işbirliği daha da gelişecek, ilgili kurumlar arasında misafir öğrenci veya öğretim elemanı değişimine imkân tanınacaktır. Taraflar eğitim ve öğretimin geliştirilmesine yönelik karşılıklı temas ziyaretleri ve bilgi alışverişi yapabilecek, tatbikatlara fiili veya gözlemci olarak karşılıklı katılım sağlanabilecektir. Ayrıca savunma sanayi, lojistik iş birliği, askerî tıp ve sağlık hizmetleri, askerî hukuk, sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler, doğal afet yardım hareketi kapsamında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi başlatılacaktır.

4.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında “Hükümlülerin Nakli Anlaşması”.

Antlaşmanın hükümlerine uygun olarak hükümlülerin nakledilmesi ile ilgili tüm hususlarda en geniş ölçüde iş birliği yapılacaktır. Anlaşma gereği taraflar, milli egemenlik, hakların eşitliği ve içişlerine karışmama ilkeleri temelinde dostluk bağlarını pekiştirerek, hükümlülerin nakli konusunda adli konularda işbirliğini güçlendireceklerdir. Belge, hükümlülerin rehabilitasyonunu kolaylaştırmayı, cezai bir suç işlemeleri sonucu hürriyetlerinden mahrum edilen yabancı uyruklulara mahkûmiyetlerini kendi toplumsal çevrelerinde çekme imkânının tanımaya amaçlamaktadır. Antlaşmanın uygulanmasıyla sorumlu tarafların merkezi makamları; Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ve Özbekistan Cumhuriyeti Başsavcılığı olarak belirlenmiştir.

5.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında “Adli Bilimler Alanında İşbirliği Mutabakatı”.

İşbu belgenin temelinde katılımcılar, yetkinlikleri dâhilinde ve kendi ulusal kanunları uyarınca adli bilimler alanında konferans, seminer, toplantı ve diğer iş birliği programlarını düzenleyecek, eğitim kurslarına katılacak, ilgili alanda bilgi, belge ve tecrübe paylaşımında bulunacaklardır. Öte yandan adli bilimler faaliyetlerinin kurumsal, hukuki ve metodolojik sorunlarıyla ilgili araştırma ve incelemelere katkıda bulunulmasına da imkân sağlanacaktır. Mutabakat uyarınca iş birliği, Türkiye Cumhuriyeti için Adli Tıp Kurumu, Özbekistan Cumhuriyeti için de Khadicha Sulaymanova Adli Uzmanlık Merkezi tarafından koordine edilecektir.

6.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında “Ülke Sınırlarından Geçen Taşıtlar ve Eşyalara Dair Ön Bilgi Değişimine İlişkin Protokol”.

İşbu Protokol, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 18 Kasım 1997 tarihinde imzalanan

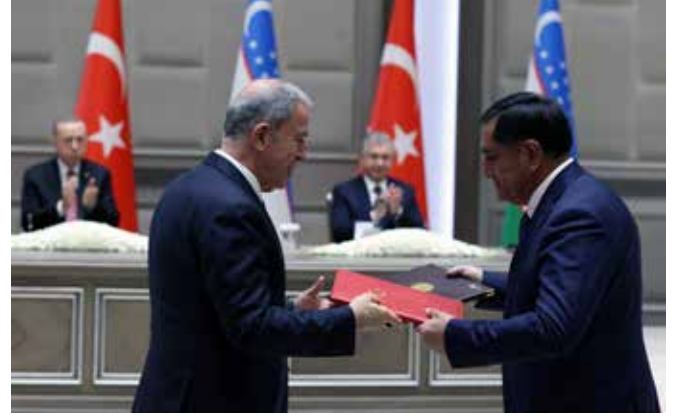
Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması'nın” hükümleri uyarınca uygulanacak, ülkelerinin ekonomik menfaatlerini teminen gümrük idareleri arasında karşılıklı ilişkinin sağlanmasına vesile olacaktır. Protokol, tarafların ülke sınırlarından geçiş sırasında eşyaların ve taşıtların gümrük kontrollerinin etkinliğinin arttırılmasına yönelik ihtiyacı dikkate alarak, ülkeler arasında ti-

caretin kolaylaştırılması için elverişli şartlar oluşturmayı hedeflemektedir. Belge sayesinde sınırdan geçirilen eşyalar ve taşıtların varış gümrük noktalarındaki gümrük muayene süreçlerinin hızlandırılması sağlanacaktır.

7.

Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti İnşaat Bakanlığı arasında “İnşaat Alanında Mutabakat Zaptı”.

Belge uyarınca Özbekistan Cumhuriyeti ile Türkiye

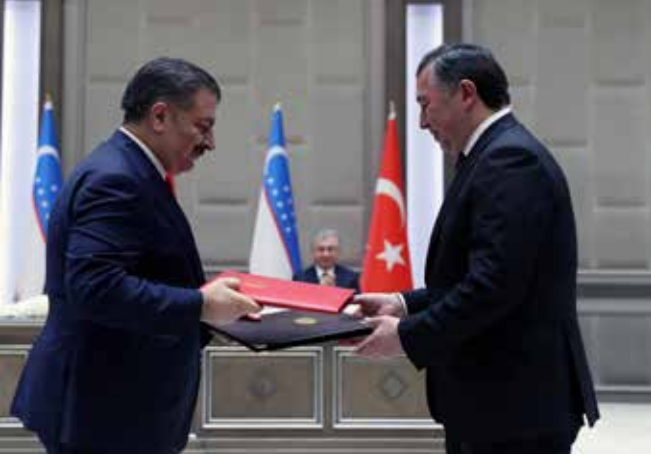

Cumhuriyeti arasında inşaat alanında işbirliği geliştirilecek, alanda eşitlik ve karşılıklı yarara dayalı uzun vadeli dostane ilişkiler kurulacaktır. Katılımcılar özellikle kentleşme, mimari açıdan düzenleme, kentsel planlama, imar, inşaatla fiyatlandırma, inşaat normlarının ve standartlarının iyileştirilmesi, alanda yenilikçi teknolojilerin ve uluslararası standartların uygulanması, toplu konut alanında bilgi ve deneyim paylaşımı, uygulama projelerinin gerçekleştirilmesi, proje planlama, mimari çözümlerin optimizasyonu, inşaat yönetimi, şehir planlama faaliyetleri, inşaat ve montaj işlerinin uygulanmasına ilişkin esaslar (müşteri, tasarımcı ve müteahhit) konularında işbirliği yapacaklardır.

8.

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı arasında “2022-2023 Yıllarında İşbirliğine Dair Eylem Planı”.

İşbu belge 25 Ekim 2017 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptına dayanmakta, 2022-2023 yıllarında ortaklık ve işbirliği-

ni artırmayı amaçlamaktadır. İlgili dönemde sağlık bakanlıklarının koordinasyonu ile uluslararası hasta tedavisi, sağlık yatırımları, acil sağlık hizmetleri, sağlık bilgi sistemleri ve tıp istatistiklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca tıp bilimleri eğitimi alanında işbirliği yapılacaktır, sağlık personeli için kısa süreli kapasite geliştirme faaliyetleri düzenlenecektir. Eylem Planı'nda 'Sağlık Haftaları' düzenlemeyi sürdürmek ve sosyal güvenlik (sağlık sigortası) uygulamaları konusunda iş birliğine destek konuları da öngörülmüştür.

9.

Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanlığı arasında "İşbirliği Mutabakat Zaptı". İşbu belge,

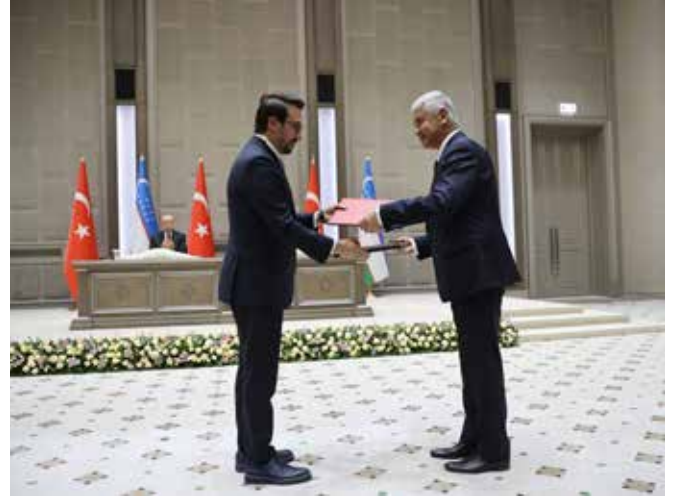
ülkelerin sosyal ve ekonomik kalkınma ile refahı uğrunda çalışanların önemli bir paya sahip olduğunu göz önünde bulundurarak, karşılıklı fayda temelinde iki ülke arasındaki

ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlanmasını, çalışma hayatı ve istihdam alanlarında işbirliğinin geliştirilmesi yönündeki tüm çabalarının karşılıklı olarak desteklenmesini amaçlamaktadır. Katılımcılar; çalışma hayatının iyileştirilmesine yönelik politikaların geliştirilmesi, işsizliğin azaltılması, çocuk işçiliğinin ve zorla çalıştırmanın önlenmesi ve kadınların istihdamının korunması için bilgi, tecrübe ve iyi uygulama örneklerini paylaşmak ve ortak projeler geliştirmek amacıyla işbirliği yapacaklardır.

10.

Anadolu Ajansı (AA) ile Özbekistan Milli Haber Ajansı (UZA) arasında "İşbirliği Anlaşması". Anlaşma Özbekistan Cumhuri-

yeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında medya alanındaki işbirliğini daha da geliştirmek ve iki ülke arasındaki içerik değişimini sağlamak amaçlarına hizmet edecektir. Her iki haber ajansı, ilgi alanlarındaki haber, fotoğraf ve videoları çalışma alanları doğrultusunda paylaşmayı kabul etmişlerdir. Anadolu Ajansı, Özbekistan Haber Ajansı'na Türkçe ve Rusça haberlerini dünya genelindeki servislerinde kullanma hakkı verirken, Özbekistan Haber Ajansı da, Anadolu Ajansı'na Özbekçe ve Rusça haberlerini Anadolu Ajansı'nın dünya genelindeki servislerinde kullanma hakkı vermiştir.

Yukarıda bahsi geçen 10 belge ile birlikte iki ülke arasındaki toplam ikili anlaşmaların sayısı 132'ye ulaşmıştır. Tüm bu belgeler, siyasi, ticari-ekonomik ve kültürel-beşerî alanlardaki işbirliklerinin yasal temelini daha da sağlamlaştıracaktır.

Liderler, bu yılın iki ülke arasında diplomatik ilişkilerin tesisinin 30., stratejik ortaklığın kurulmasının ise 5. yıl dönümü olduğunu memnuniyetle kaydetmişlerdir.

GELİŞEN EKONOMİK İLİŞKİLER

Türkiye, Özbekistan'ın uluslararası arenadaki önemli ortaklarından biridir. İki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkiler her geçen yıl hızla gelişmektedir.

TÜRKİYE, ÖZBEKİSTAN'IN DIŞ TİCARETİNDE 4. SIRADA YER ALIYOR.

Türkiye Cumhurbaşkanı'nın bu yıl Özbekistan'a yaptığı ziyaret kapsamında da ikili ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine dönük birtakım önemli kararlar alınmıştır. Son ziyarette imzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması'nın ikili ekonomik işbirliğini derinleştirme ve ticareti çeşitlendirmedeki önemi özellikle vurgulanmalı.

Ziyaret çerçevesindeki üst düzey toplantılarda iki ülke arasında ekonomik ve ticari alanda ilişkilerin geliştirilmesi için kurulan işbirliği mekanizmalarının çalışmalarının düzenli olarak sürdürülmesinin; 28 Haziran 2021 tarihinde

Taşkent'te gerçekleştirilen Türkiye-Özbekistan Karma Ekonomik Komisyonu Altıncı Dönem Toplantısında alınan kararların titizlikle uygulanmasının önemi vurgulanmıştır. Taraflar Karma Ekonomik Komisyonun çalışmalarını geliştirme ve etkinliğini artırma amaçlı ulaştırma, enerji, inşaat, tarım, bilgi teknolojisi ve inovasyon, eğitim, sağlık, turizm ve kültür konularında ihtiyaç halinde ayrı alt komitelerin kurulmasında mutabık kalmışlardır. Devlet Başkanları ikili ilişkilerde özel sektör temaslarının önemine vurgu yaparak, Türk-Özbek iş forumunun her yıl düzenli olarak tertiplenmesi hususunda mutabık kalmışlar,

SON 5 YILDAKİ GELİŞMELER

2016 yılındaki ikili ticaret hacmi 1,1 milyar ABD doları olarak gerçekleşmişken 2021 sonunda bu rakam üç katını aşarak 3,6 milyar dolara ulaşmıştır.

Son yıllarda Özbekistan'daki Türk yatırımlarının payı da önemli ölçüde artmıştır. 2016 yılında Özbekistan'daki Türk yatırımları 16,6 milyon dolar iken 2021'de de 2016'ya göre 70 kat artarak 1,2 milyar doları bulmuştur.

Bu rakamlar, Özbekistan'da yabancı yatırımcılar için yaratılan koşulların her geçen yıl geliştiğini ve Türk yatırımcıların Özbekistan'a yatırım yapma konusundaki güveninin arttığını doğrulamaktadır.

Ekonomi alanındaki işbirliğimizle ilgili bir başka açık örnek de Özbekistan'daki Türk sermayeli ortak ve yabancı işletmelerin sayısıdır. 2016 yılında Türk sermayeli işletme sayısı 393 iken 1 Mayıs 2022 itibariyle bu rakam 1

961'e ulaşmıştır. Böylece son beş yılda Özbekistan'daki Türk sermayeli işletme sayısı 5 kat artmıştır.

Özbekistan'da son beş yılda 1,8 milyar dolarlık Türk yatırımlarının katılımıyla ekonominin tüm sektörlerini kapsayan 218 proje hayata geçirilmiştir.

İkili ekonomik ilişkilerimizde özellikle; enerji, tekstil, tarım, inşaat ve inşaat malzemeleri, deri-ayakkabı ve ilaç sektörlerindeki işbirlikleri başta gelmektedir.

Öte yandan ticari ve ekonomik işbirliğini genişletmek için ek fırsatlar yaratmaya dönük çalışmalar hız kesmeden devam etmektedir. Bu amaçlar doğrultusunda son 5 yılda ticari ve ekonomik konularda 3 Karma Ekonomik Komisyon toplantısı ve 12 Özbek-Türk iş forumu düzenlenmiştir.

Export & Import

2021'de Türkiye'nin Özbekistan'a ihracatı 1 milyar 845 milyon doları bulmuştur. Türkiye, Özbekistan'a, ağırlıklı olarak makine, elektronik eşya, mobilya ve aydınlatma cihazları, prefabrik yapılar, motorlu kara taşıtları, tekstil, gıda ve tüketim ürünleri ihraç ederken, aynı zamanda Özbekistan'dan esasen plastik mamuller, bakır, çinko, pamuk ipliği ithal etmiştir.

2021 yılında Özbekistan'dan Türkiye'ye ithalat ise 1 milyar 755 milyon dolar civarında olmuştur. Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham), pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı \geq %85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş), işlenmemiş çinko, bakır teller ve etilen polimerleri (ilk şekillerde) ithal edilen başlıca ürünlerdir.

İki ülke arasındaki ticari ilişkilerde ithalat ve ihracat oranları bakımından bir dengeyin yakalanmış olması ayrı bir öneme sahiptir.

ayrıca karşılıklı ticaretin artmasına katkıda bulunmak amacıyla sektörel işbirliğinin de artırılmasına yönelik faaliyetlerin teşvik edilmesi konusunda fikir birliğine varmışlardır.

Toplantıda Türkiye ve Özbekistan arasındaki endüstriyel işbirliğini derinleştirmeyi amaçlayan "Yol Haritası" kabul edilmiş, bu da iki ülke arasında makine, petrokimya, elektrik mühendisliği, hafif sanayi, inşaat malzemeleri, ilaç gibi öncelikli alanlarda yeni yatırım projelerinin hayata geçirilmesine katkı

sağlayacaktır.

Görüşmelerde ekonomik ve ticari ilişkilerin daha da geliştirilmesinde inşaat ve müteahhlik sektörlerinin önemini dikkate alarak, bu alanda işbirliğini güçlendirmek için gerekli önlemleri almak kararlaştırılmıştır. Ayrıca her iki ülkede de

Son 5 yılda ticari ve ekonomik konularda 3 Karma Ekonomik Komisyon toplantısı ve 12 Özbek-Türk iş forumu düzenlenmiştir.

uçuş noktalarını çeşitlendirerek uçuş sayılarının artırılmasının önemini altı çizilmiş ve bu

konuların ele alınması için sivil havacılık müzakerelerinin en kısa zamanda gerçekleştirilmesi hususunda mutabık kalınmıştır. Yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, enerji piyasası düzenlemeleri ve piyasa oluşumu, gaz taşıma sisteminin ve sevk faaliyetlerinin iyileştirilmesi konularında deneyim alışverişi ve işbirliği yapılması, ilgili Bakanlıklar ve Kurumlar arasında ortak bir çalışma grubunun kurulması yönünde gerekli adımları atma hususunda da fikir birliğine varılmıştır.

ENERJİ ALANINDAKİ İŞBİRLİĞİ

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ziyaretleri sırasında doğrudan ekonomi ve yatırım alanındaki ilişkilerimizi yansıtan bir diğer önemli etkinlik düzenlenmiştir.

Cengiz Enerji şirketinin yatırımlarıyla Taşkent ilinde inşa edilen doğal gaz kombine çevrim santrali devreye alınması ve Sirderyo ilinde böyle bir tesisin inşaatına başlanması vesilesiyle Cumhurbaşkanlarının katılımıyla yapılan tören enerji alanındaki işbirliğimizin bariz örneğidir.

Tören sırasında Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev ve

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Taşkent ilinin Kibray ilçesinde bir termik santrali devreye almak ayrıca Sirderya ilinin Havas ilçesinde bir termik santral inşaatına başlamak üzere sembolik bir düğmeye bastılar.

37.000 metrekarelik alanda kurulu olan Taşkent Doğal Gaz Çevrim Santrali'nin kurulumu yaklaşık 1 yılda tamamlandı. 150 milyon dolar yatırımla gerçekleşen ve 240 MW kurulu güce sahip santral, tam kapasite çalıştığında 700.000 hane nin tüketimine karşılık gelen elektriği üretebilecek. Hem Türkiye'de hem de yurt dışın-

Türkiye Cumhurbaşkanı'nın ziyaretleri kapsamında Cengiz Enerji'nin Özbekistan'daki doğal gaz kombine çevrim santralleri için tören düzenlendi.

Cengiz Enerji, Özbekistan'ın Taşkent ili Kibray ilçesinde bulunan doğal gaz kombine çevrim santralini kurulumunu bu yılın Mart ayında tamamlamıştır.

240 megavat kurulu güce sahip santral, tam kapasite çalıştığında 700 bin hane nin tüketimine karşılık gelen elektriği üretebilecek. İşletme döneminde yüzde 85'i Özbek olmak üzere 100 kişinin çalışacağı santralin, sahip olduğu son teknoloji sayesinde esnek üretim kabiliyeti bulunuyor.

da gittiği her bölgenin ekonomik kalkınmasına büyük önem veren Cengiz Enerji, bu hassasiyetini Özbekistan'a da taşıdı ve çalışanlarının ağırlıklı olarak yöre halkından oluşmasına özen gösterdi. Taşkent'teki 100 çalışanın 85'i Özbekistan'dan istihdam edildi. Son teknolojilere sahip santralin bu sayede esnek üretim kabiliyeti bulunuyor. Enerji ihtiyacına göre hem maksimum hem de minimum yükte verimli bir şekilde çalışabilen santral, çok kısa sürede maksimum yüke çıkabildiği gibi modüler yapısı sayesinde bakımı da hızlı yapılabiliyor. Benzerleri arasında dünyanın en verimli santrallerinden biri olan Taşkent Doğal Gaz Çevrim Santrali'nin, Özbekistan'ın ener-

ji ihtiyacının karşılanmasında önemli rol oynayacağı düşünüyor.

Sirdaryo kentinin ve ulusal şebekenin enerji arzına katkıda bulunmayı amaçlayan Cengiz Enerji'nin ikinci doğal gaz çevrim santrali çalışmaları ise

Enerji üretimi konusunda hem Türkiye'de hem de farklı ülkelerdeki tecrübelerimizi kardeş Özbekistan'a taşımak isteyen Cengiz Enerji, ülkedeki yatırımlarına kararlı bir şekilde devam edecektir.

devam ediyor. Bu santral 70.000 metrekarelik alan üzerine kurulacak ve 220 MW kurulu güce sahip olacak. Santralin inşaat ve kurulumunda aralarında Türk mühendislerin de bulunduğu toplam 500 kişi çalışıyor. Bunun da ağırlıklı kısmını yine

Özbekistan'dan istihdam edilen çalışanlar oluşturuyor. Bu yılın sonunda tamamlanması planlanan Sirdaryo santrali de devreye alındığında, Cengiz Enerji'nin Özbekistan'daki kurulu gücü 460 MW'a ulaşacak.

Cengiz Holding, bölgede büyük bir yatırım potansiyeli görüyor ve bunun her iki ülkenin gelişimine de katkıda bulunması için çalışıyor. Şirketin bu coğrafyadaki yatırım planlarında Özbekistan'ın özel bir yeri var. Enerji üretimi konusunda hem Türkiye'de hem de farklı ülkelerdeki tecrübelerimizi kardeş Özbekistan'a taşımak isteyen Cengiz Enerji, ülkedeki yatırımlarına kararlı bir şekilde devam edecektir.

Ayrıca bu yılın Mart ayında Cengiz Enerji'nin girişimleriyle Özbekistan'ın Sirderyo ilinin Havas ilçesinde doğal gaz yakıtlı kombine çevrim enerji santrali inşaatının temelleri atılmıştır.

70.000 metrekarelik alan üzerine kurulacak ve 220 MW kurulu güce sahip olacak santralin inşaat ve kurulumunda aralarında Türk mühendislerin de bulunduğu toplam 500 kişi çalışıyor. İnşaatın 2022 yılının sonunda tamamlanması planlanıyor.

MASALSI ŞEHİR HİVE

Özbekistan ziyaret programı kapsamında 2022 yılının 30 Mart tarihinde Harezm bölgesini teşrif eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Urgenç Uluslararası Havalimanı'nda bizzat Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev tarafından karşılandı. Karşılama sırasında ulusal şarkılar ve danslar seslendirilmiş, Özbek ve Türk halkları arasındaki dostluğu öven sloganlar atıldı. Sonrasında liderler Hive şehrine hareket ettiler.

HİVE

Tarih boyunca birçok Türk devletinin merkezi olan Hive, Türksoy Uluslararası Örgütü tarafından 2020 yılında Türk dünyasının kültür başkenti ilan edilmiştir. Şehir, 1990'da UNESCO Dünya Miras Listesi'ne dâhil edilmiş, 1997 yılında da şehrin 2500. yılı kutlanmıştır.

İÇAN KALE

Kentteki İçan Kale bölgesinde her bina, her sokak nasılsa o biçimde korunmuş, neredeyse her şey orijinal halinde saklanmıştır. 120'den fazla mimari anıtı barındıran İçan Kale, Orta Asya'da tümüyle ayakta kalan tek şehirdir. Bu nedenle "açık hava müzesi" olarak tanınmaktadır. Buradaki sokaklar taşla döşenmiş, her adımda minareler, medrese ve camilerin kubbeleri göze çarpmaktadır. Türkiye Cumhurbaşkanı'nın da ziyaret ettiği Ata Dervaze Kapısı, Muhammed Emin Han Medresesi ve Kulesi, Köhne Ark Köşkü, Pehlivan Mahmud Türbesi ve Cuma Camii gibi anıtlar Kale'deki mutlaka görülmesi gereken yerlerin başında gelmektedir.

Ziyaret programı kapsamında Harezmi ilinin gözde şehri Hive'yi teşrif eden liderler yöre halkı tarafından büyük sevinçle karşılandılar.

ATA DERVAZE KAPISI

Hive'yi ziyaret sırasında liderlerin Içan Kale'ye giriş yaptığı Ata Dervaze Kapısı, Içan Kale'nin dört kapısından biri olup batı cephesinde bulunur. Tarihi kaynaklara göre Eltuzar Han tarafından 1804 yılında yaptırılmıştır. Ata Dervaze günümüzdeki halini 1975 yılındaki onarım sonrasında aldı. Doğu batı doğrultusunda dikdörtgen bir plan şemasına sahip olan Dervaze 10 metre uzunluğunda ve 4 metre enindedir. Dervaze'nin giriş kapısı batı cephenin ortasında yer alır. Kapının her iki tarafında birer adet köşe kulesi bulunur. Köşe

kulelerinin üzerinde dikdörtgen formlu çerçeveler içerisine yerleştirilmiş sivri kemerli pencere açıklıkları yer alır. Pencerelemin üzeri dendanlarla hareketlendirilmiştir. Dervaze'den sivri

Kadim Hive şehrindeki Içan Kale ziyaretini Cumhurbaşkanları Ata Dervaze kapısından başlamışlardır. Kapının girişinde Liderleri Ortaçağ dönemine özgü kıyafetlerini giyen askerler ve sanatçılar büyük coşkuyla karşılamışlardır.

kemer içerisine yerleştirilmiş dikdörtgen formlu ahşap bir kapı ile geçilmektedir. Ahşap giriş kapısı orijinal olup üzerinde bitkisel ve geometrik

motifler yer alır. Kubbeli bölümlerin içerisinde karşılıklı olarak yerleştirilmiş sivri kemerli açıklıklarla girilen kare planlı dört adet muhafız odası yer almaktadır. Bu bölümlerin üzeri küçük kubbeler ile kapatılmış olup kubbeye geçişler tromplarla sağlanmıştır. Günümüzde bu mekânlar hediyeelik eşya dükkânları olarak kullanılmaktadır. Dervaze'nin doğu cephesi Muhammed Emin Han Medresesi'ne bakmaktadır. Ata Dervaze'nin dışında Içan Kale'nin Palvan (Pehlivan) Dervaze, Taş Dervaze, Bağçe Dervaze adlı kapıları da bulunuyor.

MUHAMMED EMİN HAN MEDRESESİ VE KULESİ

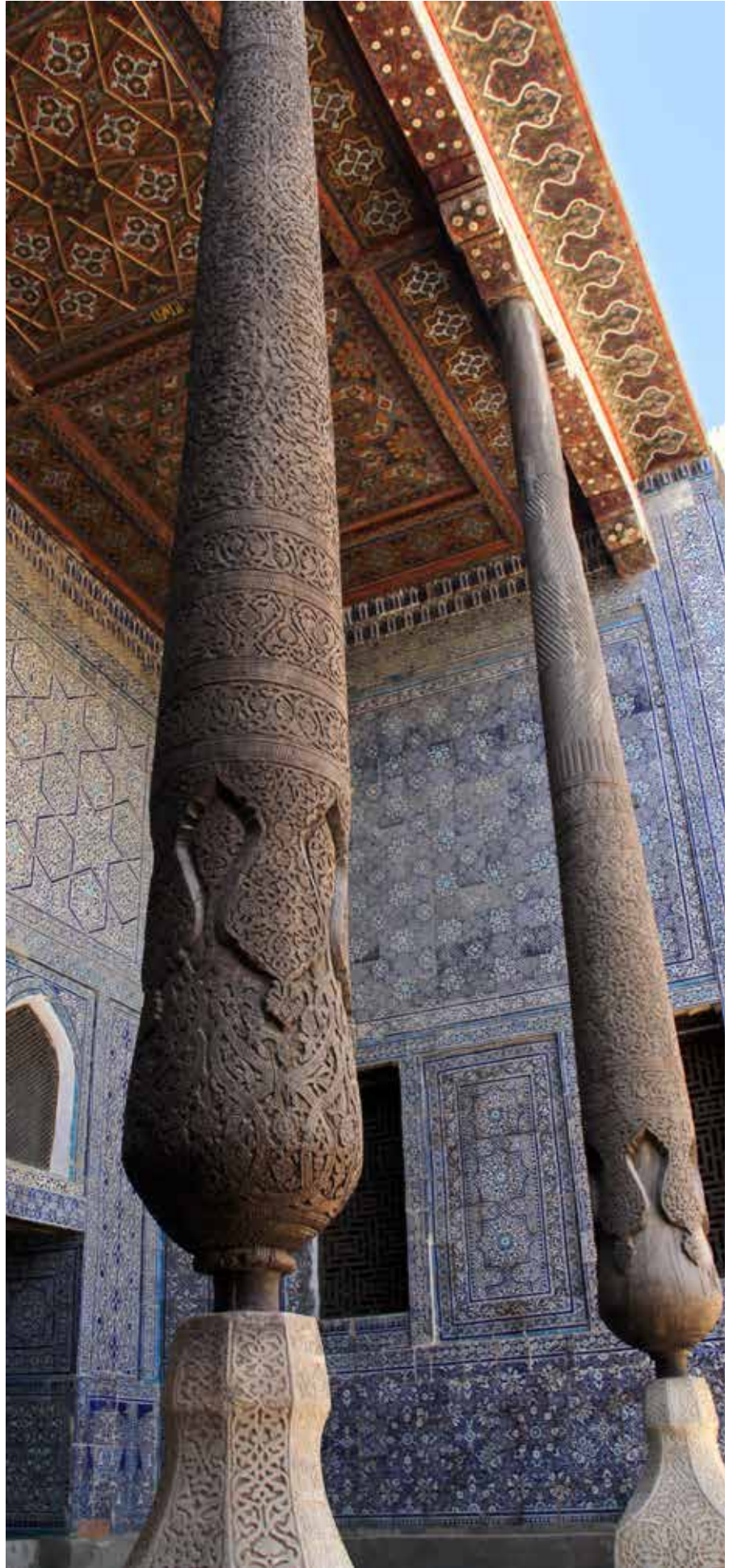

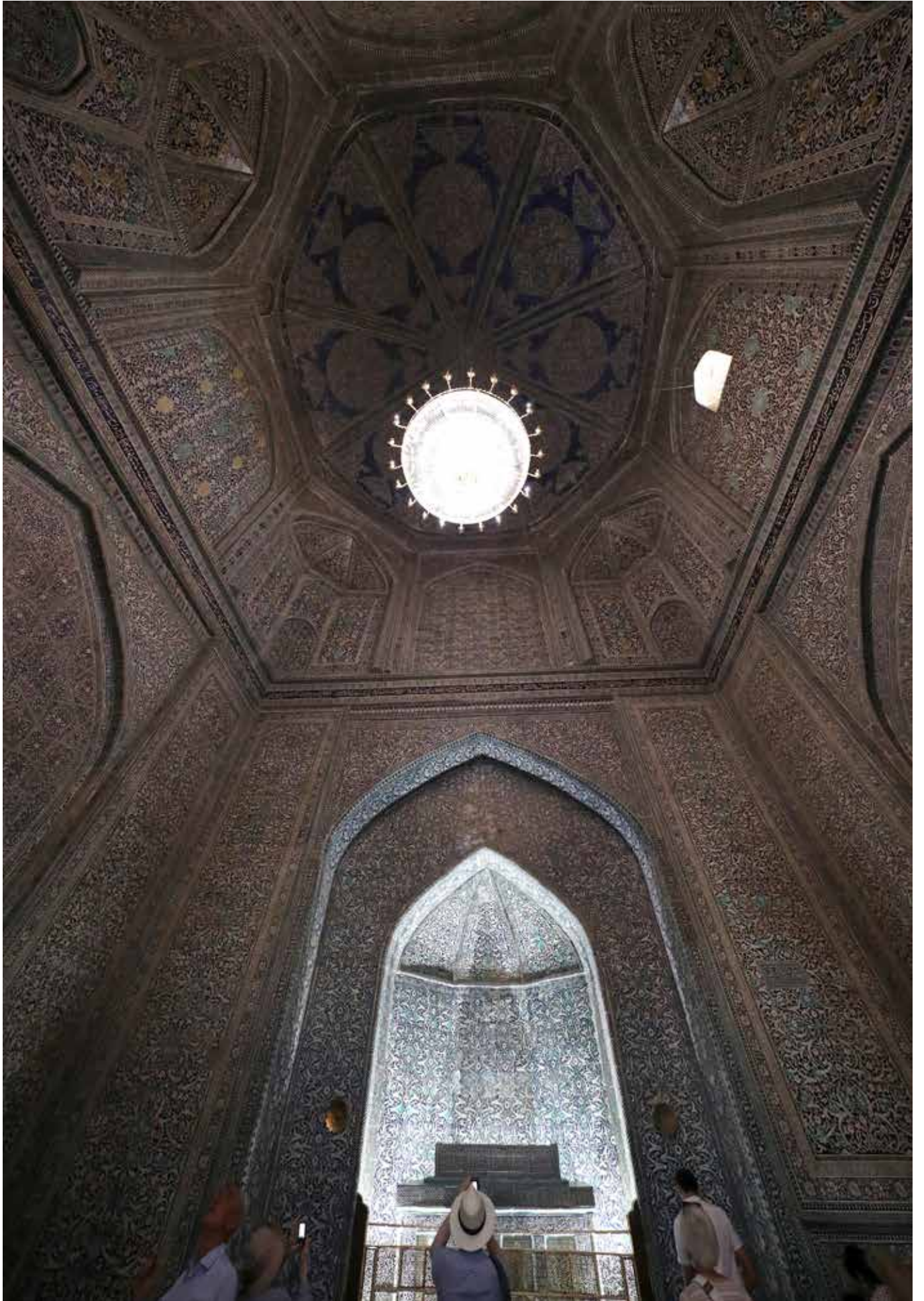
Hive şehrinde 64 tane medrese bulunurken onların içinde en büyüğü ve güzeli Hive hanı Muhammed Emin Han'ın yaptırdığı medresedir. Mezkûr mimari abide dönemine özgü yöntemlerle koskoca ve haşemetli şekilde bina edilmiştir. Hive'de yapılan ünlü minarelerden biri de bitirilemeyen Muhammed Emin Han minaresidir. Günümüzde minare kesilmiş koni biçimli olmasına rağmen özgü heybeti haizdir. Dinamik ölçülerine göre değerlendirildiğinde bittikten sonra onun boyu 100 metreyi bulup Orta Asya'daki en uzun ve koca

minare olması beklenmişti. Minareye yansıyan güneşlenmeye bakarsak ondaki çinilerin renginin değişmediğini fark ederiz. Ne kadar zaman geçtiyse de tıpkı yeni kurulmuş gibi bulunmaktadır.

■ KÖHNE ARK

Köhne Ark Hive'in eski yapılarından olup İçen-Kale'deki han saraylarından biri sayılmaktadır. Oluşum zamanı Hive şehrinin tarihiyle doğrudan bağlıdır. Ark'da han ve başka yöneticilerin evleri ve devlet kurumlarının yanında görünüştane (selamhane, arzhane), zarbhane, yaz ve kış camileri, harem, silahhane, mühimmat üretilen ustahane, ambarhane, aşhane (yemekhane), athane (at ahır), zindan ve koçların dövüştürüldüğü özel meydan da bulunmaktadır. Yapı, İçan Kale'nin surlarının batısında, Ata Dervaze'nin yanında ve Abdullah Baltayev sokağında yer almaktadır. Sarayın güneyinde Muhammed Emin Han Medresesi, doğusunda Muhammed Rahim Han Medresesi, kuzeyinde kale içerisinde bulunan sivil yapılar ve yapının batısında ise İçan Kale'nin surlarının devamı uzanmaktadır. Yapının çeşitli dönemlerde onarımlar geçireyerek günümüze kadar ulaştığı bilinmektedir. Son halini 19. yüzyılda alan Köhne Ark Sarayı, kale içerisinde bir kale görünümünde inşa edilmiştir. Yapının batı cephesi İçan Kale'nin surları ile bitişik bir şekilde inşa edilmiş olup, daha yüksek tutulmuştur. Sarayın doğu cephesinin tam ortasında saray meydanına geçiş sağlayan bir giriş kapısı yer almaktadır. Giriş kapısının sağ tarafında saray sur duvarının ortasında ve kuzey doğu köşesinde iki adet köşe kulesi bulunmaktadır. Ana giriş kapısının sol tarafında ise saray duvarına bitişik şekilde yapılmış küçük bir zindan yer almaktadır. Saray meydanına

giriş sivri kemer içerisine yerleştirilmiş ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Sarayın meydan bölümü güney cephesinde merdivenlerle yükseltilmiş bir platform yer alır. Bu platform hanın belirli günlerde halka hitap etmesi için yaptırılmıştır. Saray avlusuna giriş kapısının sağ tarafında bulunan bir koridor ile sarayın yazlık mescit bölümüne geçilmektedir.

■ PEHLİVAN MAHMUD TÜRRESİ ■

Pehlivan Mahmud 1247 yılında Hive şehrinde ayakkabı zanaatkarlarının (postundoz) ailesinde doğmuştur. Gençlik yıllarında baba mesleği olan postundozlukla uğraşmıştır. Sonra da eğitim alıp büyük şair-feylesuf derecesine kavuşmuştur. O çok vukarlı pehlivan olup 79 yıllık hayatı boyunca bir defa bile sırtı yere değmemiştir (yenilmemiştir).

Günümüze kitabesi ulaşmayan Türbe ilk olarak

14. yüzyılda Pehlivan Mahmud'un vasiyeti üzerine yaşadığı yerde onun adına inşa edilmiştir. Üç kısımdan oluşan Türbe'nin birinci kısmında üzeri kubbe ile örtülü ziyaretgâh, ikinci ve

üçüncü kısımlarında ise mezar odaları bulunur. Türbe tamamen tuğla malzeme ile inşa edilmiştir. Üstü kubbe ile örtülü olan ziyaretgâh bölümünde kubbeye geçiş tromplarla sağlanmıştır. Kubbe üzerinde yeşil beyaz sırlı tuğla ile oluşturulmuş geometrik süsleme kuşağı ve bu kuşağın üzerinde tamamen yeşil renkli sırlı tuğla ile kaplanmış yüksek bir kubbe yer almaktadır.

Anıtın avlusunun doğu duvarında üst örtüsünü ahşap sütunların taşıdığı revaklı bir bölüm yer alır. Avlu duvarının batısında bulunan bölümde Kongirat ailesi için yapılmış dikdörtgen formlu mezar odası bulunur. Ziyaretgâh bölümünün içerisi tamamen bitkisel ve geometrik motifli çinilerle kaplanmıştır. Ziyaretgâh bölümünün

doğu duvarı ortasında dikdörtgen formlu bir kapıdan

üzeri kubbe ile örtülü olan ve yapıdan dışarı taşkın

bir vaziyette inşa edilmiş ikinci bir mezar odasına

geçilmektedir. Bu bölümün içerisi de tamamen bitkisel

olup burada dikdörtgen bir platform üzerinde bulunan mezar sandukası yer almaktadır.

[İçan Kale'yi gezen Cumhurbaşkanı Erdoğan, Pehlivan Mahmud türbesini de ziyaret ederek Özbekistanlı imamlardan bilgi aldı. Akabinde Kuran-ı Kerim okuyarak burada medfun zatların hakkına dua etti.](#)

CUMA CAMİİ

İçan Kale'nin merkezinde yer alan Cuma Camii'nin iki farklı yapım aşaması bulunmaktadır. İlk yapımı tarihi kaynaklardan edinilen bilgiye göre 10. yüzyılla tarihlenmektedir. Yapı günümüzdeki halini Hiva Hanlığı'nın yöneticilerinden Abdurahman Mehtar tarafından 18. yüzyılda almıştır. Doğu batı doğrultuda uzanan cami, çok ayaklı ve iç avlulu bir plana sahiptir. Bu yönüyle Anadolu'daki Selçuklu camilerini hatırlatmaktadır. Yapı tamamen tuğla malzeme ile inşa edilmiştir. Üst örtüsünü iki yüz on üç adet ahşap sütun taşımaktadır. Yapının batı cephesi Hoca Mahram Medresesi ve Yunus Han Türbesi ile birleştirilmiş olup bu cephede iki adet dikdörtgen formlu ahşap şebekeli pencere açıklığı yer almaktadır. Yapının güney cephesinin güneybatı köşesinde Payanda Türbesi Cami ile bitişik bir şekilde inşa edilmiştir. Güney cephede biri giriş kapısı üzerinde olmak üzere iki adet kare formlu ahşap şebekeli pencere açıklığı yer almaktadır. Güney cephede yer alan mihrap kısmı dışa taşkın bir vaziyette inşa edilmiştir. Yapının kuzey cephesi Cami'nin ana giriş kapısının bulunduğu bölümdür. Giriş kapısının üzeri ahşap

İçan Kale gezisi sırasında Cumhurbaşkanı Erdoğan, buradaki en eski yapılardan sayılan Cuma Camii'ni de ziyaret etti.

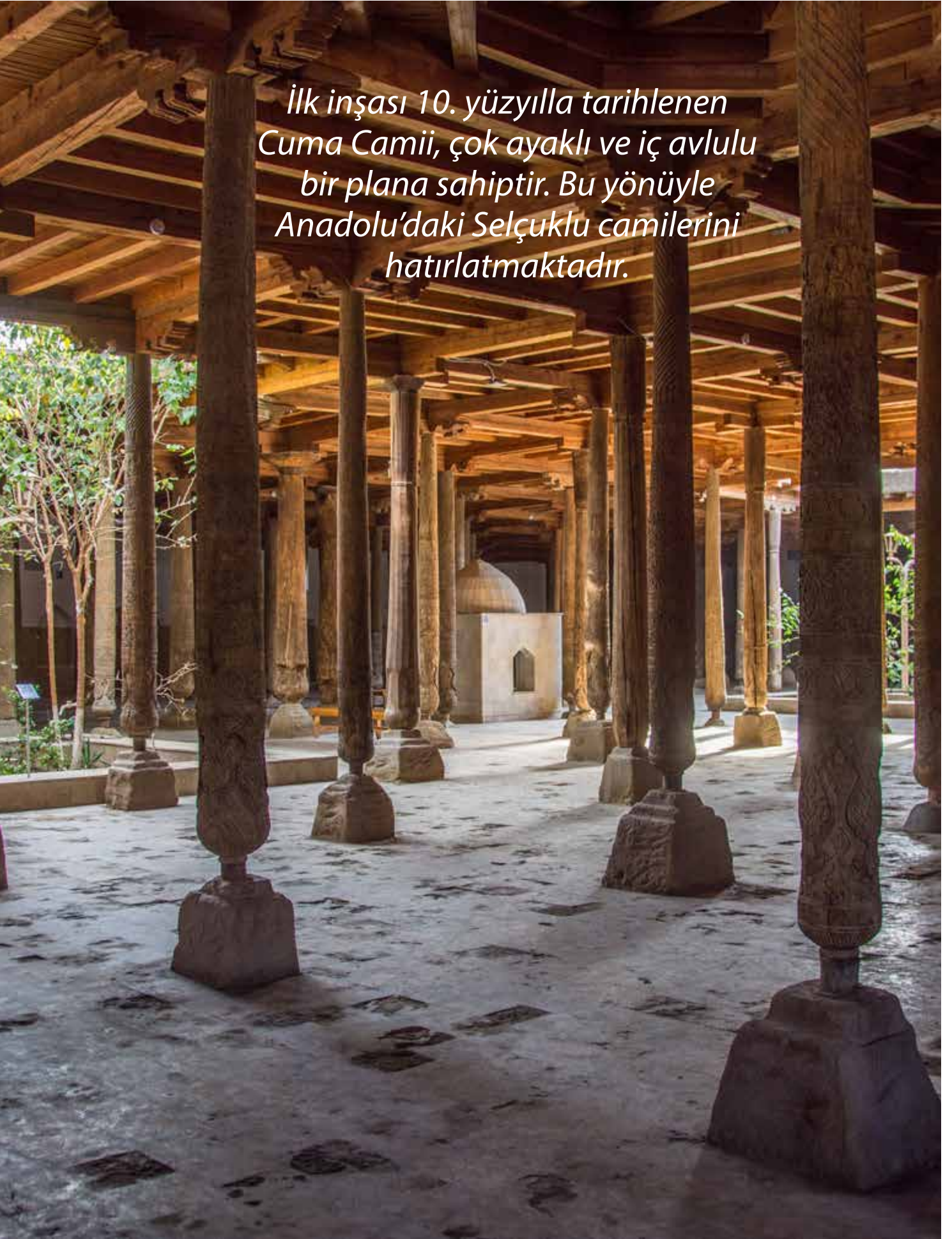
bir sütunun taşıdığı sundurma çatı ile kapalıdır. Giriş kapısının hemen yanında, minare yer almaktadır. Minarenin gövdesinde yedi adet sırlı tuğlalarla oluşturulmuş süsleme kuşağı ve altı adet gövde üzerine açılmış mazgal pencere yer alır. Cami'nin içerisine düz atkılı ahşap bir kapıdan geçilmektedir. Harim kısmı mihraba dik uzanan on yedi sahna ayrılmıştır. Harim bölümünün üzeri ahşap üst örtü ile kapatılmış olup üst örtüde kırlangıç tavan uygulaması görülmektedir. Üst örtüyü iki yüz on üç adet taş kaide üzerine oturan ahşap sütunlar taşımaktadır. Ahşap sütunların üzeri bitkisel motifler ile süslenmiştir. Mihrap, harim bölümünün güney duvarının ortasında yer alır. Mihrabın üzeri yapının diğer bölümlerinden daha yüksek tutulmuştur. Sivri

kemerli mihrap nişinin alınlık kısmı bitkisel motifler ile süslenmiştir. Mihrabın her iki yanında dikdörtgen formlu mermer vakfiyesi bulunur. Mihrap duvarının üst kısmında günümüzde kapatılmış olan kare formlu pencere açıklığı yer alır. Mihrabın sağında altı basamaklı ahşap minber vardır. Harim içerisinde doğu kapısı eksenine paralel olarak yerleştirilmiş iki adet iç avlu ve üzeri mermerle kapatılmış bir kuyu yer almaktadır. Cami'nin doğusunda Abdullah Han Medresesi, güneyinde Payanda Türbesi, Pehlivan Mahmud Türbesi ve Yakubbay Hoca Medresesi, batısında Yunus Han Türbesi ve Hoca Mahram Medresesi, güneyinde ise Matbanabay Medresesi bulunmaktadır.

İçan Kale gezisi sırasında Cumhurbaşkanı Erdoğan, buradaki en eski yapılardan sayılan Cuma Camii'ni de ziyaret ederek, Türk-İslam aleminin hakkına dualar etti.

İlk inşası 10. yüzyılla tarihlenen Cuma Camii, çok ayaklı ve iç avlulu bir plana sahiptir. Bu yönüyle Anadolu'daki Selçuklu camilerini hatırlatmaktadır.

DİPLOMATİK İLİŞKİLERİN 30. YILI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bu yılki Özbekistan ziyareti iki ülke arasında diplomatik ilişkilerin tesisinin 30. yıldönümüne denk geldi.

16 ARALIK 1991'DE TÜRKİYE, ÖZBEKİSTAN'IN BAĞIMSIZLIĞINI TANIMIŞTIR

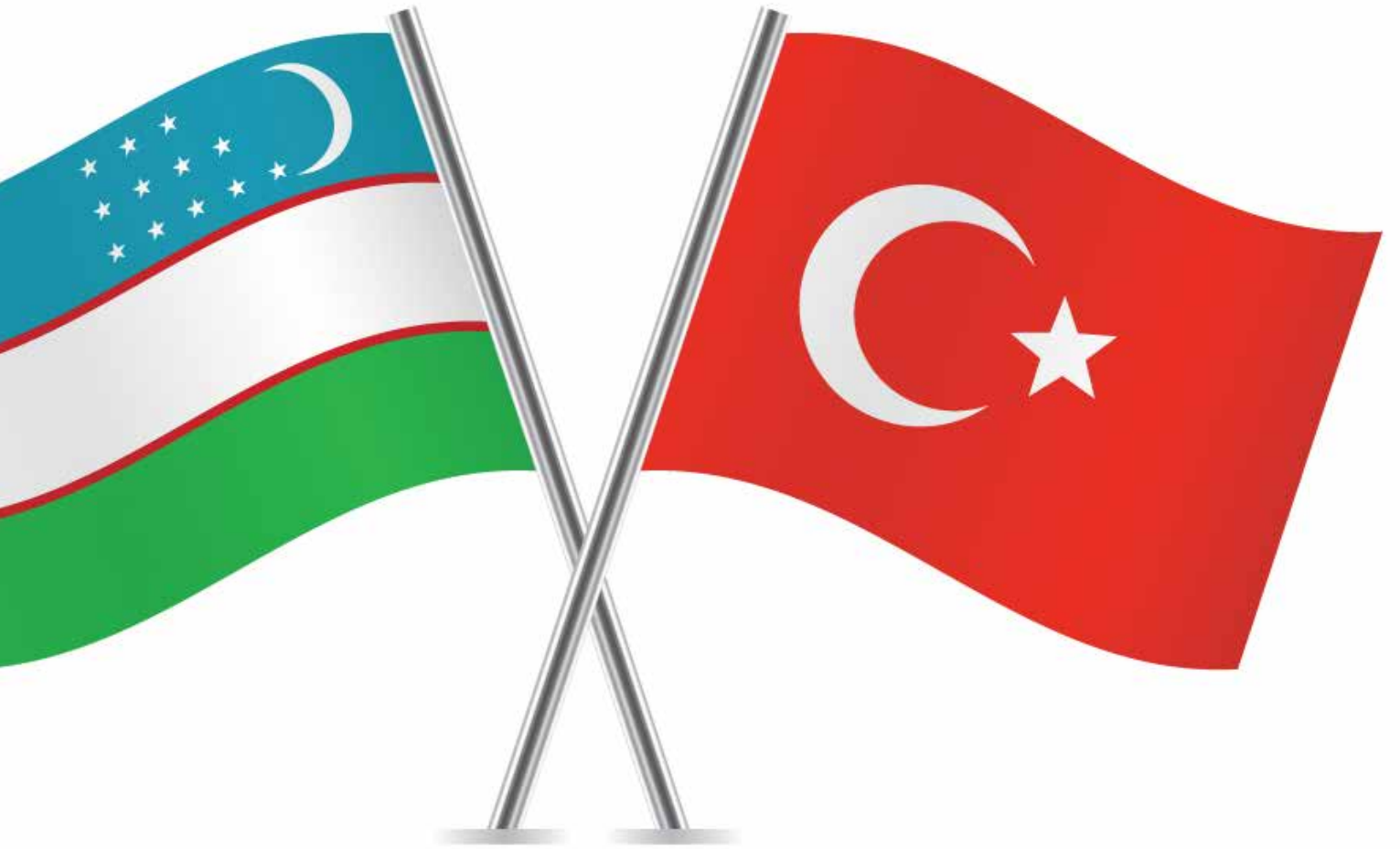
4 MART 1992'DE İKİLİ DİPLOMATİK İLİŞKİLER TESİS EDİLMİŞTİR

Türkiye söz konusu olduğunda Özbekistan'da her zaman büyük şükran ve minnetle anılan bir gerçek var: Özbekistan uluslararası ilişkiler dünyasına adım atarken, "hoş geldin" diye karşılayan ilk devlet kardeş Türkiye olmuştur. Aslında da böyle olması gerekiyordu, Türkiye'ye yakışanı da buydu. Mustafa Kemal Atatürk 1933 yılında yaptığı bir konuşmada "Sovyetler Birliği bugün dostumuzdur, müttefikimizdir. Onun bu dostluğuna bugün ihtiyacımız vardır. Ama bir gün Sovyetler Birliği de Osmanlı gibi Avusturya-Macaristan İmparatorluğu gibi parçalanacaktır. Sovyetler Birliği içinde dini bir, dili bir, tarihi bir olan kardeşlerimiz vardır. Biz, o günlere hazır olmalıyız! Hazır olmak oturup beklemek değildir. Onlar bize gelemezler, biz onlara gitmeliyiz. Köprüler kurmak gerekir. Dil bir köprüdür, inanç bir köprüdür, kültür bir köprüdür" diye konuşmuştur. İşte bu konuşmadan 58 yıl sonra bağımsız Özbekistan'ı tanıyarak her açıdan destekleyen Türk kardeşlerimiz Atatürk'ün vasiyet mahiyetindeki bu sözlerini yerine getirmişlerdir.

Karahanlı ve Selçuklu hanedanları döneminde Alaüddin Semerkandi ve Ebu Bekir Kasani gibi Maverâünnehir kökenli alimlerin Anadolu'ya gelip ilim ve elçilik faaliyetleri yürüttükleri tarih kitaplarında yazılıdır.

4 Mart 1992'de ülkelerimiz arasında diplomatik ilişkilerin tesisiyle ikili dayanışma ve işbirliğimizde daha çok fırsatlar meydana gelmiştir. bununla beraber tarihi kayıtlara bakıldığında Maverâünnehir ve Anadolu arasındaki ilişkilerin otuz yılla sınırlı olmadığı açıkça görülmektedir. Bugün binlerce kilometre uzaklıkta kalan iki kardeş halkın bir zamanlar aynı beşikte büyüdüğü bir gerçektir. Karahanlı ve Selçuklu hanedanları döneminde Alaüddin Semerkandi ve Ebu Bekir Kasani gibi Maverâünnehir kökenli alimlerin Anadolu'ya gelip ilim ve

elçilik faaliyetleri yürüttükleri tarih kitaplarında yazılıdır. Özbekistan'da çok değer verilen "Yedi Pir" zincirindeki ilk halka olan Abdülhalik Gucdüvani aslen Anadolu kökenli olup Malatya'dan Buhara'ya gelip yerleşen bir ailede yetişmiştir. Mirza Uluğ Bey'in en yakın öğrencisi Ali Kuşcu Semerkant'tan İstanbul'a gelmiş, buralarda hocasının değerli kitapları ve fikirlerini tanıtmış, Ayasofya Medresesi'nde dersler okut-

muştur. Bugün 350.000'den fazla el yazma eserlerini barındıran Türkiye bu konuda dünyada birinci sırada yer almaktayken böylesi değerli mirasın oluşmasında Türkistan asıllı âlimlerin eşsiz katkısı bulunmaktadır. Nitekim bu el yazmalarının çoğunun ya bir Maverâünnehir âliminin eseri ya da eserinin şerhi olduğu uzmanlarca da itiraf edilmiştir. Türkiye'deki el yazma eserleri koleksiyonları incelendiğin-

Özbekistan'da çok değer verilen "Yedi Pir" zincirindeki ilk halka olan Abdülhalik Gucdüvani aslen Anadolu kökenli olup Malatya'dan Buhara'ya gelip yerleşen bir ailede yetişmiştir.

ÖZBEK TEKKELERİ

Bilgilere göre İstanbul'un Fatih, Eyüp Sultan ve Üsküdar olmak üzere en az üç ilçesinde Özbekler tekkesi bulunmaktadır.

Genellikle Maverâünnehir'den gelen güzide âlimlerce yönetilen tekkeler, kendine özgü sözü, sohbeti ve meclisleriyle şehrin her sınıfı insanını dergaha

çekerdi. Osmanlı Devleti'nin himayesini gören tekkeler bir nevi Türkistan bölgesindeki hanlıklarla iletişim merkezi görevini de yürütürdü.

Herkese açık olan tekke, kandillerde ve muharremde okunan mevlit, zikir ve dağıtılan Özbek pilavı, aşuresi ve Çağatay Türkçesiyle söylenen ilahileri ve ebru sanatçılarıyla meşhurdu.

Zaman zaman Türkistan bölge-

sinden gelen tebaa için konukevi olarak da kullanılan Özbek tekkelerinin bazıları Kurtuluş Savaşı yıllarında Anadolu'ya asker ve cephane göndermede gizli bir üs olarak kullanılmış olması dikkate şayan.

de Buhari, Nesefî, Harezmi, Fergani nisbeli âlimlerin on binlerce eseriyle karşılaşmaktadır. Bu da ülkelerimiz arasında yüzyıllardır süregelen bilimsel, manevi, siyasi ve diplomatik ilişkilerin parlak bir kanıtıdır. Evet, siyasi-diplomatik ilişkilerimizin eskilere dayandığını gösteren kanıtlar da bulunuyor. Nitekim Türkiye devlet arşivlerinde korunan Osmanlı Devleti ile Özbekistan topraklarında kurulan hanlıklar arasındaki düzenli diplomatik yazışmalar, elçilik heyetleri değişimi, Anadolu'ya gelen Özbeklerle ilgili en az 500 tarihi belge, bu konudaki ilişkilerimizin derinliğini açıkça göstermektedir. Osmanlı Devleti'nde faaliyet gösteren Özbek tekkeleri bir anlamda Özbekistan'ın Anadolu'daki ilk konsoloslukları olduğunu söylemek abartı olmaz.

Türkiye'de yeni bir yönetim sisteminin kurulduğu 1920'lerde diplomatik değişimlerimize sahne oldu. Yaklaşık 100 yıl önce Buhara Cumhuriyeti'nden gelen ve Mustafa Kemal Atatürk'e Kurtuluş Savaşı'nda zafer dileyen ayrıca kendisine değerli manevi hediyeler veren Özbek heyetiyle ilgili bilgiler Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin arşiv belgelerinde yer almıştır. Ayrıca bu dönemde Türkiye'ye Moskova aracılığıyla gönderilen para ve silah yardımlarının, gerçekte Buhara Emirlik hazinesi olduğu da bir gerçektir. Bu arada, 1921 yılında kabul edilen ve her Türk vatandaşından büyük bir gururla söylenen İstiklal Marşı'nın yazarı Mehmet Âkif Ersoy, Buharalı Özbek bir kadının oğludur. Öte yandan Türkiye Cumhurbaşkanlığı forsunda yansıyan 16 yıldız, tarihteki büyük Türk İmparatorluklarını temsil ederken bunların yarısından fazlasının Özbekistan topraklarında kurulmuş dev-

letler olması önemlidir. İlginçtir ki, 16 yıldızın böyle yorumu Türkiye'ye göç eden Özbeklerden Akib Özbek tarafından önerilmiş ve Türk yetkililer tarafından kabul edilmiştir. Özbeklerde "Borsang – qarindosh, bormasang – begona" diye bir atasözü vardır. Bunun anlamı, akrabanı ziyarete sık

Osmanlı Devleti'nde faaliyet gösteren Özbek tekkeleri bir anlamda Özbekistan'ın Anadolu'daki ilk konsoloslukları olduğunu söylemek abartı olmaz.

sık gidersen aranızdaki sevgi saygı katlanır, gitmezsen de yabancılardan bir farkınız kalmaz demektir. Bu bağlam-

da, yaklaşık 70 yıllık ayrılık sürecinde, iki farklı ortamda gelişen halklarımızın dünya görüşü ve tasavvurlarında bazı farklılıkların oluştuğu da doğrudur. Bağımsızlığımızın ilk yıllarında hızla başlayan ilişkimizin 2000'li yıllara gelindiğinde nedense bir durgunluk dönemine girdiğini de kabul etmeliyiz. Şimdi bunun nedenleri üzerinde durmak yerinde olmaz. Ancak şu bir gerçektir ki, ikili ilişkilerimizdeki keskin dönüşümün temel nedeni, 2016 yılında iktidara gelen Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in yeni dış politikası ve siyasi iradesiyle doğrudan bağlıdır.

13 yıllık bir aradan sonra 17-18 Kasım 2016 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Özbekistan'a resmi olmayan bir ziyarette bulunduğunu herkes hatırlayacaktır. Ancak, ziyaretin organizas-

Konseyi'nin sıradaki Zirvesi'ne katılmak için İstanbul'a yaptığı ziyaretleri hatırlamakta fayda var.

Burada özellikle Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın Şubat 2020'deki ziyareti kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığına bağlı Millet Kütüphanesi'nin açılış törenine yurtdışından tek üst düzey konuk olarak katılması, iki ülke arasındaki ilişkilerin kapsamının, Türkiye'nin Özbekistan'a biçtiği değer açık bir göstergesiydi. Söz konusu açılış törenindeki konuşmasında Türkiye Cumhurbaşkanı neden aynen Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın konuk olarak davet edildiğini açıklı-

ğa kavuşturarak "Özbekistan, bizler için medeniyet tasavvurumuzun özellikle şekillendiği, âlimlerin yetiştiği, ilim, irfan ve kültür dünyamızı bekleyen hayat pınarlarımızın en önemlisidir. Biruni, Mirza Uluğ Bey, İbn-i Sina, Harizmi, Ali Kuşçu gibi ilim erbabı; İmam Buhari, İmam Maturidi, İmam Tirmizi, Bahauddin Nakşibendi gibi manevi önderlerimiz bize Maverâünnehir'in armağanıdır. Mesela Uluğ Bey 36 yıl devlet yönetmenin yanında yaptırdığı rasathaneye günümüze kadar sönmeyen bir ilim ateşi yakmıştır. Sarayını adeta bir akademiye dönüştüren, zamanının meşhur bilimlerini buluşturan bu ilim sevdalısı hükümdar Buhara

"Özbekistan, bizler için medeniyet tasavvurumuzun özellikle şekillendiği, âlimlerin yetiştiği, ilim, irfan ve kültür dünyamızı besleyen hayat pınarlarımızın en önemlisidir."

Her iki cumhurbaşkanının kitaba ayrı sevgisi ve saygısı sebebiyle ikili görüşmelerde karşılıklı olarak kitap hediye etmeleri bir gelenek haline gelmiştir. Böylece 2021 yılının Türk Konseyi'nin zirvesi kapsamında İstanbul'u ziyaret eden Özbek lider Cumhurbaşkanı Erdoğan'a "Daha Adil Bir Dünya Mümkün" kitabının Özbekçe hazırlanan çevirisini sundu. Son Özbekistan ziyareti kapsamında da Türkiye Cumhurbaşkanı Özbek mevkidaşına Ali Şir Nevai Kulliyatı'nı hediye etti.

Medresesinin girişine "İlim tahsil etmek kadın ve erkek herkese farzdır" hadisi şerifini nakşettirmiştir. Zic-i Uluğ Bey dediğimiz yıldız kataloğu teleskop bulununcaya kadar hazırlanmış en mükemmel eser kabul ediliyordu. İşte bu ilim iklimi, asırlar boyunca Taşkent ile Ankara, Semerkant ile Konya, Buhara ile Bursa, Hive ile Edirne'yi

aynı şekilde beslemiş, zenginleştirmiştir. Bu anlamlı günde Millet Kütüphanemizin açılışını Zati Devletleriyle birlikte yaparak ortak medeniyetimiz konusunda tüm dünyaya çok önemli bir mesaj verdiğimiz inaniyorum” ifadelerini kullanmıştır.

Doğrudan devlet başkanları arasında kurulan yakın dostluk ve samimi kardeşlik; bakanlıklar, devlet kurum ve kuruluşları arasında işbirliği için elverişli fırsatlar sunmaktadır. Son beş yılda, Başbakan Yardımcıları ve Bakanlar düzeyinde onlarca, alt kuruluşlar, valilikler ve belediyeler çapında ise

İki kardeş ülke diplomatik ilişkilerinin 30. yılında kapsamlı stratejik ortaklık dönemine girmiş bulunmaktadır.

yüzlerce karşılıklı ziyaretler gerçekleştirilmiş, işbirliği ve deneyim alışverişinde net ve önemli sonuçlar elde edilmiştir. Tüm bu başarılar göz önünde bulundurularak önceki sayfalarda da ayrıntılı olarak bilgi verildiği üzere Türkiye Cumhurbaşkanı'nın

29-30 Mart 2022 tarihlerinde Özbekistan'a yaptığı ziyaret sırasında ikili ilişkilerin yeni düzeye, geniş kapsamlı stratejik ortaklık düzeyine yükseltildiği duyurulmuştur. Böylece iki kardeş ülke diplomatik ilişkilerinin 30. yılında kapsamlı stratejik ortaklık dönemine girmiş bulunmaktadır.

ÖZBEKİSTAN-TÜRKİYE İKİLİ İLİŞKİLERİ TARİHİNDEKİ ÖNEMLİ TARİHLER:

16 Aralık 1991 - Türkiye, Özbekistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını tanıdı.

4 Mart 1992 - İki ülke arasında diplomatik ilişkiler kuruldu.

28 Nisan 1992 - Türkiye, Taşkent'te büyükelçilik açan ilk yabancı devlet oldu.

28 Mayıs 1993 - Özbekistan'ın Ankara Büyükelçiliği açıldı.

8 Mayıs 1996 - Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Ebedi Dostluk ve İşbirliği Antlaşması imzalandı.

17-18 Kasım 2016 tarihlerinde Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Özbekistan'a bir ziyaret gerçekleştirdi.

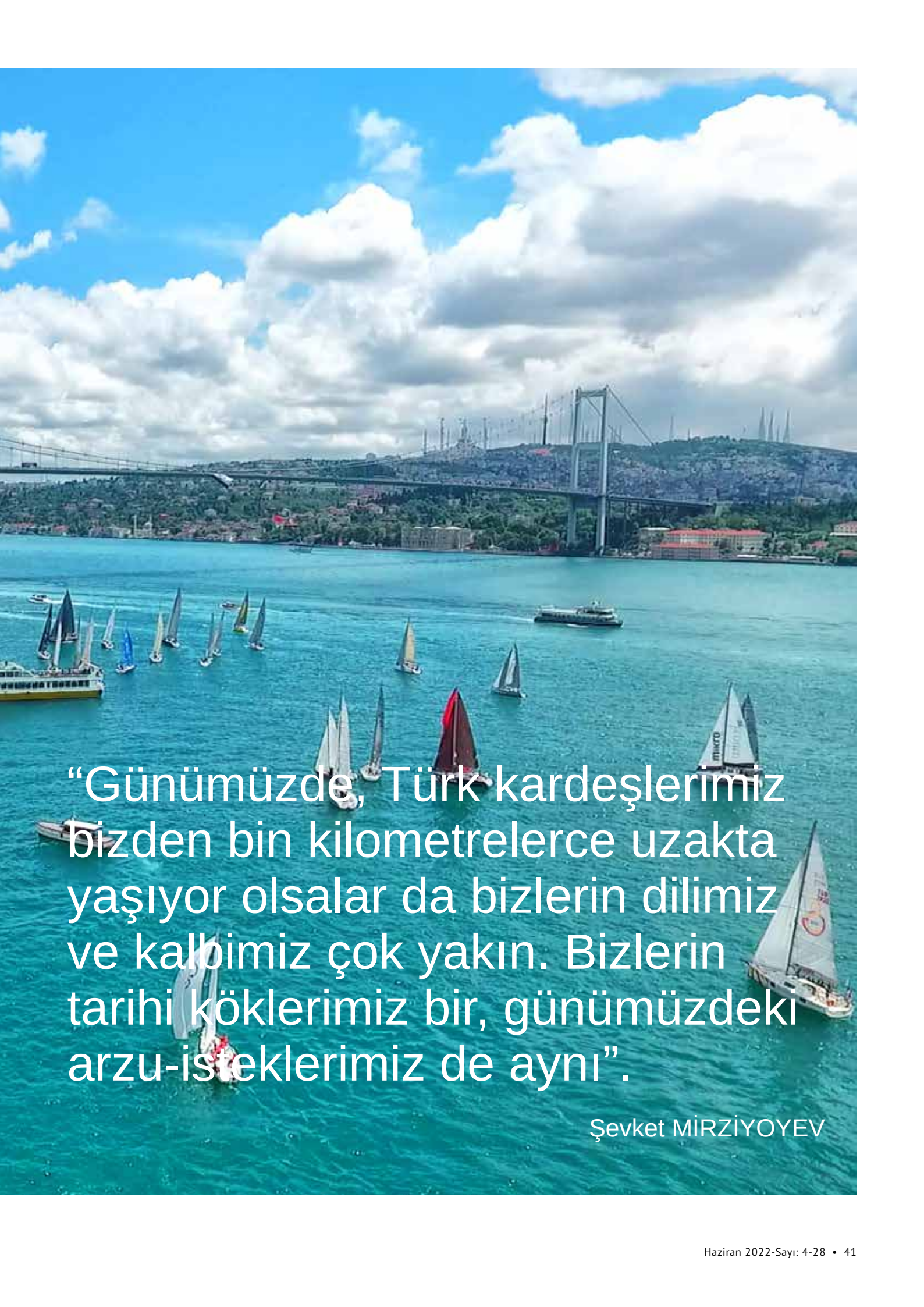
25-27 Ekim 2017 - Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in Türkiye Cumhuriyeti'ne tarihi ziyareti düzenlendi.

29 Nisan-1 Mayıs 2018 - Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Özbekistan ziyareti sırasında iki ülke arasında Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) kuruldu.

19 Şubat 2020 - Şevket Mirziyoyev'in Türkiye ziyareti kapsamında Ankara'da YDSK'nın ilk zirvesi düzenlendi.

29-30 Mart 2022 - Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Özbekistan ziyareti sırasında Taşkent'te YDSK'nın 2. zirvesi düzenlendi, ilişkilerin kapsamlı stratejik ilişkiler düzeyine yükseldiği duyuruldu.

“Günümüzde, Türk kardeşlerimiz bizden bin kilometrelerce uzakta yaşıyor olsalar da bizlerin dilimiz ve kalbimiz çok yakın. Bizlerin tarihi köklerimiz bir, günümüzdeki arzu-isteklerimiz de aynı”.

Şevket MİRZİYOYEV

GÜCÜMÜZÜ BİLGİ VE İNOVASYONDAN ALIYORUZ

Türk sanayisinin öncü kuruluşlarından biri olmanın sorumluluğu ile kendi sektörlerimizde AR-GE faaliyetlerine liderlik ediyoruz. Bu ülke için çalışan 40 bin kişilik büyük ailemizle geleceğe değer katıyoruz. Tam 42 yıldır!

Sosyal medya hesaplarımıza ulaşmak için QR kodu okutun.

 CENGİZ
HOLDİNG